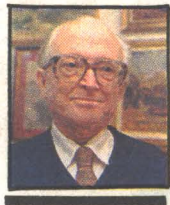

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

El director del Teatre d'Europa, el català Lluís Pasqual, ha tingut una crítica no pas gaire favorable amb motiu de l'estrena del seu muntatge de *Le balcon*, de Jean Genet. L'esdeveniment tingué lloc al teatre de l'Odeón, de París, i els experts, en general, han opinat que el nostre home no ha tingut prou encert en l'escenificació realitzada.

Però hi ha hagut unànimitat a elogiar el dispositiu escènic, perquè s'ha capgirat l'ordre habitual, col·locant els espectadors a l'escenari, i l'escenari a la platea. És una idea engrescadora, que es podria arrodonir (se m'acut al vol) situant els actors fent cua a la taquilla, i el públic representant l'obra al pati de butaques. Llàstima! De tota manera, el que em sembla molt interessant de remarcar és que es va afermant una crítica, en les distintes branques de l'art, que adquireix uns valors propis, al marge d'allò que analitza. Sovint m'ha ocorregut a mi (que no sóc cap autoritat en la matèria) que m'ha atret més el comentari d'un expert que no pas l'obra que examina. No fa pas gaire temps que es va presentar a Barcelona una exposició peculiar, que consistia en peces trossejades de bestiar boví, penjades a la paret a l'estil de les carnisseries. Pertanyien a animals autèntics, i la carn era tant de debò que calia canviar els exemplars després de períodes breus de

Olles per a tots els grills

temps, perquè una galeria d'art no és una cambra frigorífica i, en aquell cas, entre la composició artística i la descomposició orgànica hi havia tan sols un través de dit de diferència. Com que era difícil precisar en quin gènere creador era possible de situar aquella mostra, van aparèixer crítiques que eren un model d'estar al dia, de rodar i barrejar conceptes, fins a integrar-los en fórmules magistrals. Estic convençut que el mateix artista, en llegir-les, es devia quedar de pedra, però en el bon sentit de l'expressió, rebent-ne uns estímuls que l'hagin incitat a treballar amb animals més grossos. O potser més petits? Ho dic perquè els dubtes són inevitables: el mateix exemplar de l'AVUI (8-V-91) on hi figurava la notícia del muntatge de Lluís Pasqual duia a les pàgines reservades a l'art un escrit dedicat a l'exposició de l'artista nord-americà Richard Tuttle, oberta a la Sala d'Exposicions de la Fundació La Caixa. La crítica era molt ben feta i puntualitzava clarament que Richard Tuttle ens vol transmetre la seva preocupació "per la recerca de la immaterialitat com a lluita contra la gravetat i conquesta d'un equilibri amb l'espai". Potser no s'entén del tot, però convida a presentir que la intenció és

bona. L'exposició portava un títol, *Crickets*, grills, i en el catàleg, el creador del conjunt resumeix amb unes quantes frases la riquesa del seu món interior. L'AVUI del dia que he esmentat en reproduïx dues que em permeto de copiar: *¿Qui va atorgar a insectes i aranyes el dret de realitzar escultura experimental? ¿Pot ser que siguin les vuit potes de les aranyes el que les situa entre l'abstracció i el realisme?*

Estic segur que molts de nosaltres no ens havíem plantejat mai aquestes preguntes i qui sap si ens fan sentir de cop i volta una mica culpables de frivolitat. ¿Ens entrarà el desfici de conquerir un equilibri amb l'espai que fins ara ens tenia indiferents?

La veritat és que vivim un període de desconcert universal. Tot sembla anar a rodolons i a la deriva. El mateix miracle de San Genaro, que es produeix a la capella del Tresor de la catedral de Nàpols, sembla haver sofert un contratemps. La imatge del sant, que liquava la sang puntualment, a dates fixes, aquest any s'ha endarrerit 47 hores. És un avís que no anem bé? Val la pena d'afegir-ho a la resta de les nostres meditacions i, sobretot, no deixar-ho passar per alt.

Pere Calders